

CERRAHİ HEMŞİRELİĞİNDE

Temel Kavramlar ve Bakım

Editör

Sevban ARSLAN

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-7451-55-0	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Cerrahi Hemşireliğinde Temel Kavramlar ve Bakım	47518
Editör	Baskı ve Cilt
Sevban ARSLAN	Vadi Matbaacılık
ORCID iD: 0000-0002-8893-9391	Bisac Code
	MED058220
Yayın Koordinatörü	DOI
Yasin DİLMEN	10.37609/akya.533

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Cerrahi girişimler, kontrollü travma oluşturarak hastaları tedavi etmekle birlikte vücuttaki tüm sistemleri etkilemektedir. Bu nedenle perioperatif dönem boyunca bireylerin bütüncül ve kaliteli bir hemşirelik bakımı ile desteklenmesi gerekir. Günümüzde teknolojideki hızlı gelişmeler, cerrahi tekniklerin ve dolayısıyla hasta bakım ihtiyaçlarının değişmesine yol açmaktadır. Bu durum, cerrahide hasta bakımının yeni ihtiyaçlara göre şekillendirilmesini ve cerrahi hemşirelerinin gelişmeleri takip ederek bilgilerini sürekli güncellemesini zorunlu kılmıştır. Son yıllarda cerrahi hemşireliği alanında yararlanılacak güncel kaynakların sayısı artmaktadır. Bu kaynaklar içerisine eklenen ve 20 bölümden oluşan kitapta güncel bilgiler doğrultusunda hazırlanmış olan cerrahi hemşireliğindeki temel kavramlar ve sistemler yer almaktadır. Alanında uzman çok sayıda akademisyenin katkılarıyla oluşturulan kitap, lisans ve lisansüstü öğrencilerinin ders kitabı olarak, cerrahi hemşirelerinin de hasta bakımında faydalana-bileceği bir kaynak olacaktır.” Cerrahi Hemşireliğinde Temel Kavramlar ve Bakım” kitabının hazırlanmasında emek veren alanında uzman olan kıymetli yazarlarımıza teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca kitabın basımını gerçekleştiren Akademisyen Kitabevi çalışanlarına teşekkür ederim.

Bu kitabı, pandemi döneminde mesleğini özveri ile icra eden tüm meslektaşlarıma ve çok erken yaşta elim bir trafik kazası sonucu kaybettiğim eksik yanımla, canım yiğenim El Cerrahisi Uzmanı Dr. İbrahim Avşın Öztürk'e ithaf ediyorum.

Prof. Dr. Sevban ARSLAN

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm	Cerrahi Gerektiren Durumlar, Cerrahinin Sınıflandırılması ve Cerrahinin Hasta Üzerine Etkisi 1	Nadiye ÖZER
2. Bölüm	Cerrahide Sıvı-Elektrolit ve Asit-Baz Dengesizlikleri39	Funda ÇETİNKAYA
3. Bölüm	Şok ve Hemşirelik Bakımı67	Yeşim YAMAN AKTAŞ
4. Bölüm	Yara İyileşmesi ve Hemşirelik Bakımı 99	Özlem BİLİK
5. Bölüm	Yanıklar ve Hemşirelik Bakımı 125	Azize KARAHAN
6. Bölüm	Ameliyat Öncesi Hazırlık ve Hemşirelik Bakımı 151	Sevgi DENİZ DOĞAN Sevban ARSLAN
7. Bölüm	Ameliyat Sırası Hemşirelik Bakımı 179	Senan MUTLU Emel YILMAZ
8. Bölüm	Ameliyat Sonrası Hemşirelik Bakımı 215	Gülay YAZICI Dilek AKTAŞ

9. Bölüm	Cerrahi Enfeksiyonlar ve Hemşirelik Bakımı.....	235
	Neriman AKANSEL	
10. Bölüm	Cerrahide Ağrı ve Hemşirelik Bakımı.....	265
	İlknur TURA	
	Sevilay ERDEN	
11. Bölüm	Solunum Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	291
	Ayşegül YAYLA	
	Zeynep KARAMAN ÖZLÜ	
12. Bölüm	Kardiyovasküler Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	319
	Gülden Küçükakça ÇELİK	
13. Bölüm	Üst Gastrointestinal Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakım.....	369
	Zehra AYDIN	
14. Bölüm	Alt Gastrointestinal Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakım.....	397
	Seçil TAYLAN	
15. Bölüm	Endokrin Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	435
	Serpil YÜKSEL	
16. Bölüm	Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	469
	Vesile ESKİCİ İLGİN	
	Zeynep KARAMAN ÖZLÜ	

17. Bölüm	Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	511
	Yelda Candan DÖNMEZ	
18. Bölüm	Memenin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	543
	Seher GÜRDİL YILMAZ Gülay ALTUN UĞRAŞ	
19. Bölüm	Kas-İskelet Sisteminin Cerrahi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı	575
	Tuluha AYOĞLU Ezgi SEYHAN AK	
20. Bölüm	Doku ve Organ Naklinde Hemşirelik Bakımı	629
	Serdar SARITAŞ	

YAZARLAR

Doç. Dr. Neriman AKANSEL

Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Bursa
ORCID iD: 0000-0002-1451-4761

Dr. Öğr. Üyesi Tuluha AYOĞLU

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Florence Nightingale Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., İstanbul
ORCID iD: 0000-0002-2247-6830

Arş. Gör. Dr. Dilek AKTAŞ

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Ankara
ORCID iD: 0000-0001-7932-0434

Doç. Dr. Özlem BİLİK

Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD.,
ORCID iD: 0000-0002-8372-8974

Doç. Dr. Gülay ALTUN UĞRAŞ

Mersin Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., Mersin
ORCID iD: 0000-0001-6804-5035

Doç. Dr. Yelda CANDAN DÖNMEZ

Ege Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD., İzmir
ORCID iD: 0000-0001-9260-0190

Prof. Dr. Sevban ARSLAN

Çukurova Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Adana
ORCID iD: 0000-0002-8893-9391

Doç. Dr. Funda ÇETİNKAYA

Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., Aksaray
ORCID iD: 0000-0003-2518-6625

Öğr. Gör. Dr. Zehra AYDIN

Hitit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD., Çorum
ORCID iD: 0000-0001-5565-1191

Öğr. Gör. Sevgi DENİZ DOĞAN

Isparta Uygulamalı Bilimler
Üniversitesi Uluborlu Selahattin
Karasoy MYO, Sağlık Bakım
Hizmetleri Bölümü, Isparta
ORCID iD: 0000-0003-0311-2123

Doç. Dr. Sevilay ERDEN

Çukurova Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Adana
ORCID iD: 0000-0002-6519-864X

Arş. Gör. Senan MUTLU

Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Manisa
ORCID iD: 0000-0002-0409-5209

Dr. Öğr. Üyesi Vesile ESKİCİ İLGİN

Atatürk Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., Erzurum
ORCID iD: 0000-0003-4885-8682

Prof. Dr. Nadiye ÖZER

Atatürk Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., Erzurum
ORCID iD: 0000-0002-6622-8222

**Öğr. Gör. Dr. Seher GÜRDİL
YILMAZ**

Mersin Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., Mersin
ORCID iD: 0000-0001-6528-9448

Doç. Dr. Serdar SARITAŞ

İnönü Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., Malatya
ORCID iD: 0000-0003-4076-9001

Prof. Dr. Azize KARAHAN

Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Ankara
ORCID iD: 0000-0001-6698-2121

Dr. Öğr. Üyesi Ezgi SEYHAN AK

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Florence Nightingale Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., İstanbul
ORCID iD: 0000-0002-3679-539X

Doç. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ

Atatürk Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., Erzurum
ORCID iD: 0000-0001-8896-5461

Dr. Öğr. Üyesi Seçil TAYLAN

Akdeniz Üniversitesi, Kumluca
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıkları Hemşireliği AD.,
Kumluca-Antalya
ORCID iD: 0000-0002-7243-0734

**Dr. Öğr. Üyesi Gülden
KÜÇÜKAKÇA ÇELİK**

Nevşehir Hacı Bektaş Veli
Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıkları Hemşireliği AD.,
Nevşehir
ORCID iD: 0000-0002-8325-3198

Arş. Gör. İlknur TURA

Çukurova Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Adana
ORCID iD: 0000-0002-1371-9458

Doç. Dr. Yeşim YAMAN AKTAŞ

Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları
Hemşireliği AD., Giresun
ORCID iD: 0000-0001-7403-4949

Prof. Dr. Emel YILMAZ

Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Manisa
ORCID iD: 0000-0002-5127-6651

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül YAYLA

Atatürk Üniversitesi Hemşirelik
Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar
Hemşireliği AD., Erzurum
ORCID iD: 0000-0002-8751-6477

Doç. Dr. Serpil YÜKSEL

Necmettin Erbakan Üniversitesi
Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Konya
ORCID iD: 0000-0001-6881-8288

Dr. Öğr. Üyesi Gülay YAZICI

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi
Hastalıklar Hemşireliği AD., Ankara
ORCID iD: 0000-0001-8195-3791

* Yazar indeksi, yazarların soyisimlerine göre alfabetik olarak sıralanmıştır